

Dobrý den,

syn má diagnostikovanou poruchu autistického spektra - vysocefunkční dětský autismus v kombinaci s lehkou mentální retardací. Je mu sedm let a je integrován v klasické školce s asistentkou, letos má odklad školní docházky.

Poslední tři dny řešíme problém, se kterým si nevíme rady, chtěla bych vás proto poprosit o váš pohled na věc a požádat o radu. Syn se před třemi dny rozhodl, že nebude polykat sliny. Začalo to zřejmě lehkou nevolností, poslední dobou si v rodině předáváme virózu. Myslím si, že se mu neudělalo dobře a pálení žaludečních šťáv v krku mu bylo tak nepříjemné, že si to negativně spojil s polykáním slin. Jakékoliv vysvětlování se mívá účinkem, syn vše odkýve, odsouhlasí, ale stále plive sliny, zadržuje je v puse a odmítá je polykat. Pozitivní i negativní motivace nezabírají. Je teď velmi neklidný a trochu mluví z cesty. Začíná mít trochu problém i s jídlem a pitím. Už nevíme, co vyzkoušet, abychom mu pomohli, je vidět, že i jeho to trápí. Trochu ve mně sílí obavy o jeho zdraví.

Dobrý den,

to není typická situace a proto neexistuje nějaká typická rada - musel bych Vašeho syna poznat, abych mohl navrhnout konkrétní postupy. Rozhodně ale doporučuji téma polykání slin zcela opustit v tom smyslu, že by to snad byla nějaká vada - čím více budete se synem o tom mluvit a zároveň používat slova jako problém, špatně, musíš, nebudeš moct atd., tím více ho budete zabetonovávat v pozici nešťastníka, který je nucen nějak jednat (vlastně je jedno proč) a jako by nestačilo, jak je z toho zoufalý, ještě mu to všichni vyčítají, místo aby mu pomohli. Ostatně je dost možné, že jste celou situaci nechtě vyvolali nebo jí napomohli vy nějakou poznámkou o tom, že „se bacily přenášejí slinami“. Takže cokoli budete zkoušet, snažte se vyhnout tomu, abyste komunikovali přímo jmenovaný problém. Váš syn s velkou pravděpodobností i tak prokoukne cíl Vašich snah a v takovém případě je dost možné, že se sám dobrovolně stane „členem konspiračního týmu“ a i on bude předstírat, že neví, proč mu nabízíte to a to; bude to všechno ale fungovat jen tak dlouho, dokud to někdo nahlas nepopíše.

Pokud se Vám podaří dosáhnout nějakou strategií toho, že v určité situaci polkne sliny, tak nejhorší, co můžete udělat, je na to poukázat. To samozřejmě bude potřeba, ale až podstatně později - poté, co se synovi začne dařit zbavovat se stresu souvisejícího s tématem. Dejme tomu, že s ohledem na nachlazení mu koupíte nějaké pastilky (třeba šalvějové - děti je mají docela rády a obvykle pomáhají) a vysvětlíte mu, že se to nesmí sníst celé, ale musí se to cucat, aby se léčivou šalvějí postupně zničily bacily - jediné tak to funguje. Nepoužívejte ale slova „sliny“ či „polykat sliny“ apod. - pokud je můj odhad situace správný, tak už ta slova v něm vyvolají stres a ten bude nepolykání slin upevňovat. Také mu vysvětlete, že musí hodně pít vodu, aby se bacily vyplavovaly - tedy aby pil málo, ale často, klidně na to můžete koupit nějakou minerálku, aby to mělo nějaké zdůvodnění.

Jinak u některých dětí s poruchou autistického spektra - zvláště u těch „méně funkčních“ - se objevuje v různých podobách plivání nebo slinění, ale to často nesouvisí s například zvýšeným sliněním osob s mentální retardací, obvykle jde spíše o stimulační chování. Každopádně se domnívám, že byste měli kontaktovat odborníka a do té doby omezit komentáře problému před Vaším synem; zároveň by bylo dobré vyhledat pomoc co nejdříve, protože čím déle bude situace trvat, tím více se bude u chlapce fixovat a o to pracnější. Můj komentář berte spíše jako názor, ne konkrétní návody: totiž čím více postupů vyzkoušíte sami, tím „méně munice zbude“ na

odborníka, který Vám pomůže situaci řešit – on potom některé postupy nebude moci použít nebo budou neúčinné, protože chlapec už na ně bude mít vytvořenou reakci.

Držím palce, ať najdete řešení.